

ผลของโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะต่อความมีจิตสาธารณะ และความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

ศักดิ์มงคล เชื้อทอง พย.บ.* จีราภรณ์ ชื่นนำ วท.ม.**
นัยนา ภูลม พย.ม.** พชณียา เขียวตา พย.บ.*

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสังคมมีภาวะวิกฤตเยาวชนส่วนใหญ่ยึดความเจริญทางวัตถุและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น ความมีจิตสาธารณะสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพการพยาบาล สถาบันการศึกษาด้านการพยาบาลควรจัดให้นักศึกษาได้สัมผัสความรู้สึกรับรู้ของการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งผลให้นักศึกษาเปลี่ยนวิธีคิดและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งเกิดพลังอาสาสมัครด้านจิตสาธารณะต่อสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาความมีจิตสาธารณะในการเป็นพยาบาลที่ดีต่อไป การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองเพื่อเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะและความสุขของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 1 กลุ่ม ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1-3 ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 3 จำนวน 72 คน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะของสถาบันพระบรมราชชนก และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีค่าความเที่ยง สัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .93 และ .85 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test) พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะในโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยของความมีจิตสาธารณะ และคะแนนเฉลี่ยของความสุขสูง กว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 คือ จาก 3.64 เป็น 4.01 และ 31.47 เป็น 35.41 ตามลำดับ

สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้านจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีจิตสาธารณะ ต่อสังคมและประเทศชาติ งานวิจัยนี้ให้ข้อค้นพบว่านักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนจิตสาธารณะและความสุขสูงกว่าก่อนการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ควรมีการติดตามผลของโปรแกรมในระยะยาว

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ ความสุข นักศึกษาพยาบาล

* พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

Effects of the public conscious development program on service mind and happiness of nursing students at Borommarajonani College of Nursing, Saraburi, Thailand

Sakmongkon Chueatong B.S.N.* Jeeraporn Cheuncham M.S.*
Nayana Phulom M.S.N.* Patchaneeya Chiangta B.S.N*

ABSTRACT

BACKGROUND: Nowadays, society has been changed specifically among youths tends to be more materialistic and egotistical. It changes lead to make service mind being an important issue in nursing profession. Therefore, nursing schools should provide extra opportunities for students in experiencing public services and volunteers in order to develop service mind.

OBJECTIVES: This study investigated the effects of a public consciousness development program on service mind and happiness of nursing students at Borommarajonani College of Nursing, Saraburi, Thailand (BCNS).

METHODS: This study was a one group pre-post test design. The purposive samples comprised of 72 who were first, second, and third year nursing students enrolled in the third semester of 2008. All participants were volunteers to the BCNS created goodness for society's program between February to May 2008. The public consciousness questionnaire developed by Borommarajanok institute and happiness questionnaire developed by the department of The Thai Mental Health were used to assess level of service mind and happiness. Cronbach's Alpha coefficient reliability was 0.93 and 0.85, respectively. Data were analysed by utilized percent, mean, standard deviation, and dependent *t*-test.

RESULTS: The findings showed significantly increasing of mean scores of service mind (3.64 to 4.01) and happiness (31.47 to 35.14) after participating with the BCNS created goodness for society's program (*p*-value=0.001)

CONCLUSIONS: Results showed the effectiveness of this public conscious development program on service mind and happiness of nursing students. Nursing schools should consider implementing this program regularly. However, further longitudinal study is recommended to investigate the sustainability of these outcomes.

Keywords : Service, mind Happiness, Nursing student

* Registered nurse, practitioner level

**Registered nurse, senior professional level

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมีจิตสาธณะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพพยาบาลปัจจุบันสังคมมีภาวะวิกฤตเยาวชนส่วนใหญ่ยึดความเจริญทางวัตถุและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบุคลากรด้านการพยาบาลควรจัดให้นักศึกษาได้สัมผัสความรู้สึกของการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทนทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลและช่วยเหลือผู้อื่นอย่างใส่ใจ จะส่งผลให้นักศึกษาเปลี่ยนวิธีคิดและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งเกิดพลังอาสาสมัครด้านจิตสาธณะต่อสังคม จิตสาธณะหมายถึง การมีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด จิตสำนึกที่เป็นประโยชน์เกื้อกูล ส่งเสริมสนับสนุน สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธณะชนคนหมู่มาก ของกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กรต่างๆ ที่อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การให้บริการสุขภาพหรือด้านอื่น ๆ ร่วมกับสังคม โดยไม่มีค่าตอบแทนในการร่วมปฏิบัติงานและอาจมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อช่วยให้คุณภาพชีวิต ที่ดีของสังคมและผู้อาสาเข้าร่วมงานมีความสุข¹ โดยจิตสาธณะเกิดจากประสบการณ์การให้การมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นและการฝึกฝนตนเองทั้งในระดับพฤติกรรมและจิตใจ ซึ่งสามารถเริ่มต้นจากการฝึกตนให้รู้จัก “ให้” เนื้อแท้ของความเป็นอาสาสมัครนั้นอยู่ที่จิตใจ คือมี “จิตสาธณะ” ที่ต้องการช่วยเหลือผู้อื่นหรือมีจิตใจที่คำนึงถึงส่วนรวมอยู่เสมอ²⁻⁵

ทั้งนี้วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการพัฒนาความมีจิตสาธณะในนักเรียนพยาบาล และได้รับการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินการจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงจัดทำโครงการ “วพบ. สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีสู่สังคม” เป็นโครงการค่ายอาสา

ในรูปแบบโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธณะ จากประสบการณ์จริงด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกัน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี มีการพัฒนาความมีจิตสาธณะ ในระดับดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น

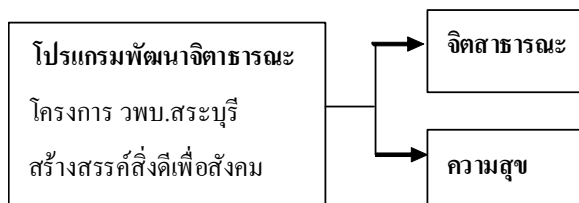
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความมีจิตสาธณะของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธณะจากประสบการณ์จริง
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสุขของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธณะจากประสบการณ์จริง

สมมติฐานการวิจัย

1. ความมีจิตสาธณะของนักศึกษาพยาบาลหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธณะ จากประสบการณ์จริงสูงกว่าก่อนการร่วมกิจกรรม
2. ความสุขของนักศึกษาพยาบาลหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธณะจากประสบการณ์จริงสูงกว่าก่อนการร่วมกิจกรรม

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เปรียบเทียบก่อนและหลังทดลอง (จำนวน 1 กลุ่ม) เพื่อเปรียบเทียบความมีจิตสาธารณะและความสุขของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ปีการศึกษา 2550 ที่กำลังศึกษาในภาค การศึกษาที่ 3 จำนวน 405 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีจิตสาธารณะ สมัครเข้าร่วมโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์ สิ่งดีเพื่อสังคม” ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์- พฤษภาคม 2551 จำนวน 72 คน ซึ่งได้เข้าร่วม กิจกรรม โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ จากประสบการณ์จริงที่ผู้วิจัยเป็นผู้จัดขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ และแบบ สอบถามเกี่ยวกับความมีจิตสาธารณะ และแบบ สอบถามเกี่ยวกับความสุขของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

1. โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ ในโครงการ “วพบ. สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดี เพื่อสังคม” เป็นโครงการค่ายอาสาในรูปแบบ โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะจากประสบการณ์ จริงด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เพื่อ ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีสระบุรี มีการพัฒนาความมี จิตสาธารณะในระดับดีขึ้นหรือเพิ่มขึ้น ซึ่งมีพื้นฐาน

ความเชื่อที่ว่าธรรมชาติของมนุษย์ว่าเป็นเวไนยสัตว์ หมายถึง สัตว์ที่อบรมสั่งสอนได้ พัฒนาตนได้ โดยเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคือการศึกษา ซึ่งคนที่มีการศึกษามีได้หมายความว่าถึงเป็นผู้สำเร็จ การศึกษา มีวุฒิทางการศึกษาตามระบบของการ ศึกษาเท่านั้น แต่ยังหมายถึง การพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่คิดเป็น มีเหตุผลและแสดงออกด้วย พฤติกรรมที่เหมาะสม รู้จักควบคุมตนเองได้ อยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขด้วยการให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน และที่สำคัญคือ การพัฒนาคนให้มีความรู้ ให้รู้จักการให้ มากกว่า การรับ จะส่งผลให้สังคมมีความสงบและพัฒนา ยิ่งขึ้นไป โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 14 -16 กุมภาพันธ์ 2551 ณ โรงเรียนบ้านซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ มีกิจกรรมเชิงค่ายอาสาพัฒนาชุมชน เน้นการพัฒนาอนามัยโรงเรียน อนามัยสิ่งแวดล้อม ชุมชน และการบริการตรวจคัดกรองสุขภาพชุมชน

ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 21 -23 พฤษภาคม 2551 ณ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี และโรงพยาบาลสระบุรี มีกิจกรรมเน้นจิต สาธารณะ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยมีการสร้างความตระหนักถึงปัญหาสังคมและ ปลุกจิตสำนึกที่ดีในการเห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน รวมทั้งมีการเรียนรู้ประสบการณ์ จริงด้านจิตสาธารณะด้านการส่งเสริมสุขภาพ และ ป้องกันโรค โดยการให้บริการพยาบาลตาม ศักยภาพของอาสาสมัครในโรงพยาบาล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะแผนก สสถาบันการศึกษา ภูมิลำเนาและการเป็นกรรมการองค์กรนักศึกษา หรือกรรมการนักเรียนแบบสอบถามความมี จิตสาธารณะของสถาบันพระบรมราชชนก เป็นแบบสอบถามตามการรับรู้ของตนเองเกี่ยวกับ

ความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล และแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ทำกิจกรรมจิตสาธารณะเพื่อสังคม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

แบบสอบถามความมีจิตสาธารณะและความสุขได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับแก้ไขด้านเนื้อหาและ ภาษาให้ชัดเจน เหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้กับแก่นนำจิตอาสาของ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแต่ละชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ เท่ากับ .93 และ .85 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2551 โดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนักศึกษาที่มีจิตสาธารณะสมัครเข้าร่วมโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

2. ทีมวิจัยนำแบบสอบถามและหนังสือ นำของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ไปพบผู้บริหารโครงการและแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยพร้อมนัดหมาย วัน เวลา โดยมีการรวบรวมข้อมูลเป็นระยะดังนี้

2.1. รวบรวมข้อมูลก่อนร่วมโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” ระยะที่ 1 ค่ายอาสาพัฒนาชุมชน ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551 และรวบรวมหลังร่วมโครงการดังกล่าว ในวันที่ 20 กันยายน 2551

2.2 รวบรวมข้อมูลก่อนร่วมโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” ระยะที่ 2 ค่ายอาสาบำเพ็ญประโยชน์ ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2551 และรวบรวมหลังร่วมโครงการดังกล่าว ในวันที่ 5 กันยายน 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ดำเนินการตามขั้นตอน คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ดังนี้

1. จำแนกแบบสอบถามออกเป็นตอน ๆ ตามประเภทของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจและทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows กำหนดค่าสถิติ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล (N=72)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	71	98.61
ชาย	1	1.39
อายุ		
< 20 ปี	19	26.39
> 20 ปี	53	73.61
GPA		
< 2.50	15	20.83
2.51 - 3.00	31	43.06
3.01 - 3.49	9	12.50
> 3.50	1	1.39
ไม่มีข้อมูล	16	22.22
องค์กรนักศึกษา		
เป็นกรรมการ	36	50.00
ไม่เป็นกรรมการ	36	50.00

พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจิตสาธารณะ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 98.61 อายุมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 73.61 GPA ระหว่าง 2.51 - 3.00 คิดเป็นร้อยละ 43.06 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 51.39 และเป็นกรรมการองค์กรนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.00 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความมีจิตสาธารณะและความสุขของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (N=72)

ตัวแปร	mean	SD	ระดับ	t
ความมีจิตสาธารณะ				
ก่อนทดลอง	3.64	3.81	ปานกลาง	-7.48*
หลังทดลอง	4.01	4.22	มาก	
ความสุข				
ก่อนทดลอง	31.49	4.93	ปานกลาง	-5.41*
หลังทดลอง	35.14	4.84	มาก	

* p-value < 0.001

พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะในโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยของความมีจิตสาธารณะ และคะแนนเฉลี่ยของความสุขสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) คือ จาก 3.64 เป็น 4.01 และ 31.47 เป็น 35.41 ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะในโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” ส่งผลต่อการพัฒนาความมีจิตสาธารณะและความสุขสูงขึ้น ดังจะได้อภิปรายผลการวิจัยต่อไปนี้

1. ความมีจิตสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะในโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” คะแนนเฉลี่ยของความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยทั้งหลาย พบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ^{4,5} และเป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจากโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ นั้นมีกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อาทิเช่นระยะที่ 1 ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม อาทิให้ความรู้เรื่องไข้เลือดออก การกำจัดเหา การตรวจสุขภาพและคัดกรองโรคเบื้องต้น การดูแลสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 2 ค่ายอาสาบำเพ็ญประโยชน์ มีกิจกรรม ดังนี้ เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเช่นกัน อาทิ กิจกรรมให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การให้บริการจิตสาธารณะ ในโรงพยาบาลสระบุรีและกิจกรรมสร้างเครือข่าย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นกลยุทธ์ในการสร้างหรือพัฒนาความมีจิตสาธารณะให้สูงขึ้น

2. ความสุข ผลการวิจัยพบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรม การพัฒนาจิตสาธารณะในโครงการ “วพบ.สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีเพื่อสังคม” คะแนนเฉลี่ยของความสุขของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่า

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ พบว่าการมีเจตคติต่อจิตสาธารณะที่ดีของกลุ่มตัวอย่างมีความ สัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะ³ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน เนื่องจากการมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม ไม่ได้คำตอบแทนใด ๆ แต่อันสิ่งที่ได้รับคือความสุขใจหรือความอิ่มเอมใจนั่นเอง นี่คือเหตุผลที่การทำบุญในพุทธศาสนาเริ่มต้นด้วย “ทาน” เมื่อเราให้ เราก็เป็นฝ่ายรับด้วยในเวลาเดียวกัน หนึ่งในสิ่งที่เราได้รับก็คือความสุข ด้วยเหตุนี้พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “ผู้ให้ความสุขย่อมได้รับความสุข”

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานี้พบว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนจิตสาธารณะและความสุขสูงกว่าก่อนการร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้านจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง และพัฒนานักศึกษาให้มีจิตสาธารณะต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป
2. สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยบรรจุเนื้อหาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องลงในระดับรายวิชา เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการสร้างจิตสาธารณะให้เป็นรูปธรรมหรือมีมาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. คณะอนุกรรมการพัฒนานิเทศนักศึกษา
นอกชั้นเรียนเครือข่ายสถาบันอุดม
ศึกษาเขตภาคกลาง. แนวทางการขับ
เคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ
จิตสำนึกสาธารณะแก่นิเทศนักศึกษา.
ปทุมธานี: ม.ป.ท. 2550.
2. ศักดิ์มงคล เชื้อทอง. รายงานวิจัยเรื่อง
การประเมินผลโครงการเยาวชนสระบุรี
รวมพลัง จิตอาสาเพื่อสังคม. 2550.
3. โกศล มีความดี. ปัจจัยทางจิตสังคม
ที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของ
ข้าราชการตำรวจ.วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. 2547
4. สุคนธรส หุตะวัฒนะ. ผลของการใช้
โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะด้วย
เทคนิคการเสนอตัวแบบผ่านการ์ตูน
ร่วมกับการชี้แนะทางวาจาที่มีต่อจิต
สาธารณะของนักศึกษาชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศา
สตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. 2550.
5. ชรรมนันทิกา แจ่มสว่าง. ผลของ
โปรแกรมการพัฒนาจิตสาธารณะ
ด้วยบทบาทสมมุติกับตัวแบบของ
นักศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 8. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547.